

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

3die Aarg.

15de April 1872.

7de Hefte.

Barthimæus den Blinde.

(Indsendt til "For Hjemmet")

Bed Veien Barthimæus sad
Bed Jericho, Ben Samins Stad.
Det laa ham vist hel tungt paa Sind,
At han saa fattig var og blind.

Saa sad han der saa mangen Dag
Og overlod til Gud sin Sag
Og tænkte: "Mon dog Jesus ei
Vil ogsaa komme denne Vej?"

Og Jesus kom; han vandred frem
Paa Veien til Jerusalem.
Han kommer og til Hver og En,
Som ret vil have ham til Ven.

Den Blinde ydmyg bad sin Bøn:
"O Herre Jesu, Davids Søn,
Mit Haab alene staar til dig,
Forbarm, forbarm dig over mig!"

Vel i den store Folkeslot
Der hæved nu sig Røster nok,
Som sagde: "Di! Det er en Skam
Saa stærkt at raabe efter ham!"

Men Manden ændser ei, hvad sker,
Han raaber kun saa meget mer;
Og han blev hørt: Hans Nød blev endt
Og al hans Sorg til Jubel vendt.—

Naar tungt du føle maa din Nød
Af Synd og Sorg og Modgangs Stød,
Din Jesum søg og cends kun ei
De Skjænd fra Verdens Ufarvei!

Bil Nogen strænge for dit Naab
Dg røbe dig dit Hjertes Gaab,
Da lær kun af Timæi Søn:
Bliv desto mere ved i Bøn!

R. T.

Bræstegaarden i Garzen.

(Efter det Tydske.)

(Fortsættelse.)

Saaledes havde man, omendstjont midt i Høsttiden, almindelig Svile- dag, og allerede, da Kloften ringede første Gang, fyldtes den festlig smyk- kede Kirke.

Missionæren betraadte Prædike- stolen; han var en stor, stærkt byg- get Mand, men oienhyllig en rig- tig Europæer; vel var han bleven temmelig brun under Indiens Sol, man kunde alligevel ikke tage fejl af hans kaukasiske Herkomst; Ansigtet omringedes af tykt, sort Haar og Skæg og hans Dine lyste venlig.

Han havde til Tægt: Dg der er slet ikke Frelse i nogen Anden; thi der er heller ikke et andet Navn under Himmelen givet iblandt Menneskene, ved hvilket det bør os at worde frelst end alene i det Navn Jesus.

Efterat han først havde priset

Jesu Navns Herlighed, skildrede han Hedningernes Elendighed, der ikke kjende Ham; han fortalte, hvorledes de vandrede i Mørket, og dog læng- tes Alle efter et Navn, som kunde gjøre dem salige, ja søgte det med Smerte. Han viste denne Sagen hos de haarde Muhamedanere, de stolte Kinesere, de floge Hinduer. Derpaa vendte han sig til sine Til- hørere og spurgte dem indtrængende, om de, som jo fra Barndommen af kjendte dette Jesunavn, som vare døbt i det, om de nu ogsaa havde fundet al sin Salighed i Ham?

Dg at de, naar de havde fundet det, virkelig fundet det, da ikke maatte beholde det for sig selv, men ogsaa forkynde det for Andre, at de maatte arbejde paa sine Sjæle. Han sagde dem, at Troen er død uden Gjerninger, og at Herren havde paalagt Enhver, der kaldte sig efter hans Navn, enhver Kristen, sit

hellige Missionsarbeide; han stildrede dem Guds Kjærlighed, som lofter os til at arbeide for Ham, men ogsaa hans Midkjærhed, som straffer de doovne, ulyhige Tjenere. "O trækker Herrens Triumfsvoagn", sluttede han, "hjælper til at trække, det er et fatigt Arbeide; men den, som ikke hjælper at trække, vil blive knust under dens Hjul".

Og i den Bøn, som nu fulgte, ndmyggede han sig dybt for Gud for al sin Dovenskab og Utroskab i Hans Tjeneste. "Tilgiv mig mine Missionskynder! Tilgiv mig mine Missionskynder! bad han atter og atter, og med ham bade mange Sjæle, der ikke havde arbeidet som han; Mange, der hidtil lidet havde bekymret sig om de arme Hedninger og Guds alvorlige Befaling til dem.

Margareth var dybt bevæget og blev det end mere, da hun om Aftenen samtalede med den Mand, der idag havde talt saa til Hjertet. Alene den Tanke overvældede hende, at han kom fra Indien, at han talte om hendes Forældre, som han vel ikke personlig havde kjendt, men dog havde skattet høit. Men det gik ikke alene hende saa, den ligefremme Missioners Ord virkede med en forunderlig Kraft; Nabopræster, som hidtil havde ladet sig nøie med en ydre, rejskaffen Embedsførelse, flog sig idag for sit Bryst og foresatte sig at indhente det Forsømte; om Aftenen kom mangan Bondemand og trykkede den fremmede Pastor noget Haardt i Haanden til Hedningerne. To Børn bragte undselig sit bedste Legetoi, det skulde de stakkels Børn i Indien have, sagde de, og en gammel Kone bragte ham en hel Kurv

med Ug; han maatte dog endelig tage dem med, og spise et Par hver Dag, for at han ikke skulde blive hæs, men ofte kunne prædike saa høit og vakkert som idag. En Bevægelse gik selv gennem de koldeste Hjertes, hvor meget mere maatte de være grebne, som allerede længe i sine Bønner havde ihukommet Hedningernes Elendighed. Missionæren fortalte dem endnu Meget: hvor de trængte til Prædikanter og Lærere derude, hvorledes der manglede tro, kristelige Kvinder, som alene kunde paavirke de hedenste Kvinder; men han kunde ogsaa med Tak til Gud omtale, hvorledes han havde gjort Nogle villige til ganske at hengive sig til Hans Tjeneste, kunde fortælle om en ung Pige, som nu paa Guds Kald og Opfordring stod i Begreb med at drage over Havet med en Missionær, hun aldrig havde seet, og som i sin Stilling nødvendig behøvede en Hustru. Det var en vel-signt Dag, det sølte Alle, da de sent om Aftenen endnu engang bødte Kæde med hverandre og paaahv ganske overgave sig til Herren.

Det var sjooten Dage senere, at Margareth en Eftermiddag, som hun daglig pleiede, naar Tiden tillod det, spadserede ved Skodkanten. Det er yndige Spadsereure, som en stakkels Byindvaaner maa undvære, saaledes at gaa nogle Skridt og da kunne være alene med Gud, Hans herlige Natur og med sig selv. For dybere Naturer er saadanne Timer en Fornødenhed, de føle sig ofte ensomme i Selskab, medens overfladiske Sjæle selv udstede sin Armodsatteft, naar de kjede sig ved at være alene.—Endnu gjentlang Missionsfesten i hendes Sjæl; hun gjen-

tog for sig selv de Ord, som da bleve talte; Ordene bleve til Digt; hun tog sin Notitsbog frem og skrev.

"Hvad skriver du der saa ivrig?" raabte Ferdinand, som just traadte ud af Skoven, hvorigjennem en Fodsti førte fra hans nuværende Opholdssted til Burgdorf.

Margareth nølede et Dieblis, derpaa sagde hun: "Seg har ikke kunnet glemme vor Missionsfest".

"Vil du ikke lade mig læse det", bad Ferdinand.

Margareth rakte ham Bladet, hvorpaa hun i et poetisk, ukunstlet Sprog havde skildret Hedningernes Længsel, som de forgjæves søgte at stille ved sine falske Gunders Tilbedelse; thi det Ord, som alene gjør salig, er Jesus Kristus og hans Naade; dette var Grundtonen i Digtet.

"Ja, Margareth, du har Ret", sagde Ferdinand, idet han gav hende Bladet tilbage; "heller ikke jeg har kunnet glemme Missionsfesten og det, som blev talt. Det har beskæftiget mig meget i denne Tid, dog nu er Alt bestemt og afgjort. Om Gud vil, bliver jeg Missionær og drager til Indien for at forkynde Hedningerne det Ord, ved hvilket de alene kunne blive salige".

"Ferdinand, er det muligt?" afbrød Margareth ham i en Tone, der forraadte den højeste Forbauselse og dybeste Bevægelse.

Han var selv altfor ivrig til at bemærke hendes Bevægelse. Han vedblev: "Disse Tanker forlode mig ikke, i flere Dage har jeg det stille i mit Hjerte; da bleve de mig for mægtige, og altid klarere blev det for mig, at det var Guds Villie.

Efterat jeg var overbevist derom, gif jeg til mine Forældre og bad om deres Samtykke til mit Forhavende. Moder var først meget derimod, græd og vilde slet ikke høre derpaa; "det vilde være min sikre Grav, hvis jeg drog til Indien", mente hun, "og Sagen var nogensinde kommen tilbage derfra". Fader, som tidligere selv har reist meget, lo hende da ud og forestillede hende, at Mange rejse nu derhen og komme tilbage. Han mente, at hvis det var mit Dufte, havde han Intet imod, at jeg for nogle Aar drog derover; her kunde jeg maaske vente, hvem ved hvorlænge, paa et Embede, men naar jeg havde været der, vilde der vist tages mere Hensyn til mig med Befordring. O, Margareth, hvormeget bedrovede ikke disse Anskuelser mig! Seg erklærede og saa strax, at jeg ikke gif af saadanne Grunde, men vilde blive og arbejde der, saalænge Gud gav mig Kraft dertil. "Det skulle vi nok da blive enige om", sagde min Fader, "om to, tre Aar vil du ganske vist tænke anderledes". Kort, Fader gjorde Moder Forestillinger; og nu har jeg mine Forældres fulde Samtykke. Seg skal nu melde mig hos Missionsfjelskabet. Optager det mig, som jeg ikke kan tvivle om efter den kjære Missionærs Udsagn, saa drager jeg saa snart som muligt til Indien".

"Tag mig med, Ferdinand", sagde Margareth med sagte, men fast Stemme.

Ferdinand smilede smertelig. "Spøg ikke Margareth! Lydsjæland er nu dit kjære Fødeland, og hvem ved, om det maaske ikke snart vil blive dig endnu kjærere".

Margareth saa op. "Jeg spørger ikke, det er mit fulde Alvor, naar jeg beder dig: tag mig med. Lad mig følge dig, Ferdinand, som—din Hustru".

Ferdinand forstreckedes, han stod ubevægelig og betragtede Margareth, han kunde jo ikke have hørt ret, det var umuligt! Men hun stod rødmende for ham med et ubeskriveligt Udtryk af Renhed og Sjæleadel, medens hendes Dine forraadte usigelig Kjærlighed. Da han saa dette Blik, vidste han, at han var elstet, han sluttede hende i sine Arme, han kunde trykke hende til sig med den lykkelige Følelse: "hun er min!"

Det varede en Tid, inden de kunde fatte sig; da Hjerterne igjen begyndte at slaa roligere, satte de sig Haand i Haand ned ved Skovkanten og Margareth sagde:

"Se, Ferdinand, fra den tidligste Barndom havde jeg den Tanke engang at skulle fortsætte den Gjerning, som min Moder havde overtaget blandt Hinduvinderne og Børnene; med dette for Die blev jeg opdraget, det blev foreholdt mig som mit Kald og min Bestemmelse, og mine Forældre talte saa gjerne om den Tid, da jeg skulde komme tilbage fra Europa og blive dem til Hjælp. Da jeg havde erholdt hint skrækkelige Sørgebudskab om mine Forældres Død, traadte Indien i Baggrunden, jeg tænkte neppe mere paa at vende tilbage dertil; thi jeg havde naturligvis mere tænkt paa mine Forældre som Grunden til min Tilbagereise end paa de arme Hedninger.

Saaledes forløb lang Tid, indtil jeg hin Sommer, da vi vare i Wittekind ved Halle, tilfældigvis, som

man siger, men som jeg tror ved Guds Stjrelse, kom ind i en liden Kirke, hvor jeg hørte en ret Missionsprediken over de Ord: "Jesus af Nazareth, Jødernes Konge—han ogsaa din Konge?" Ferdinand, i hin Time vafftes jeg som paany op; min Utroskab mod Herren og mod mine Forældre stod klart for mig; ak, jeg havde været et saare skrøbeligt Guds Barn og et slet Missionsbarn; jeg havde faaet andre Ting hjerere og glemt mit Kald. Jeg saa i Anden alle de Børn, som min Moder havde undervist, og hvorpaa hun havde anvendt alle sit Livs Kræfter, jeg saa den lille Hanna forladt, og de syntes Alle at anklage mig: "Hvorfor kommer du ikke og fortæller os om Frelseren?" Da gjorde jeg det Løfte at drage ud til Hedningerne, ifald det var Guds Villie, og at dette er Guds Villie, synes mig mere og mere vist; jeg har ofte bedet Ham klart og tydeligt at vise mig den Vej, hvorpaa jeg skal vandre, jeg har lovet Ham, at naar Han klare viser mig, at Hans Hensigter med mig ere andre, da ikke at følge min egen Villie,—jordiske Hensyn skulde ikke holde mig tilbage, hverken Medgang eller Modgang, Glæde eller Sorg;—sagde derimod Pastor Stiegs nei, da vilde jeg blive her. Et helt Aar meddelte jeg det ikke til Noget, men bestrebte mig for at lære Alt, som var nødvendigt for mit fremtidige Kald. Da jeg kom tilbage til Burgdorf, fortalte jeg det til Onkel og Tante Stieg med den Bøn, at de ikke maatte fortælle det til Noget. De billigede mit Forehavende, men ønskede, at jeg endnu skulde vente et Par Aar, da skulde jeg

flutte mig til en Missionærs Familie, som skulde drage til Indien og om muligt i deres Hus virke som Lærerinde for Kvinder og Børn. Saaledes var min Livsplan; men en svær, svær Friselse kom over mig; det var dig Ferdinand, da du sagde, at du havde mig kjær. Jeg havde længe følt det og længe kjæmpet den tunge Kamp med mig selv, ja, den var tung, men Gud var trofast, Han hjalp mig; jeg vidste, at jeg ikke for jordisk Kjærligheds eller jordisk Lykkes Skyld turde opgive mit Kald, derfor maatte jeg svare dig nei. Havde jeg sagt ja, vilde jeg ingen Fred have haft; thi jeg havde da ofret min Gud for dig. Vel sagde min Forstand mig, jeg kunde jo ogsaa her arbejde for Syge og Fattige, jeg behøvede ikke i det Fjerne at oplysge, hvad jeg kunde have i Nærheden; men just, fordi mit Hjerte ønskede dette saa meget, og jeg ved, hvilken bedræglig Ting det er, derfor var jeg mistroisk; og da lovede jeg ganske at kaste mig i den Almægtiges Arme, kun at ville hvad der var Hans Villie, og borte være alle mine Tvivl og Betænkeligheder. Jeg kunde rolig se dig igjen, det var overbundet, og det blev mig vissere end nogensinde, at Guds Villie henviste mig til Indien".

Ferdinand havde stille hørt til. "Men hvorfor sagde du mig ikke alt dette dengang, saa havde jeg allerede da kunnet fatte den Beslutning".

Margareth afbrød ham alvorlig. "For min Skyld! For min Skyld var du da bleven Missionær, og du vilde om kortere eller længere Tid have angret det. Nei, Ferdi-

nand, Kjærlighed til Mennesker holder ikke Stik. Nu drager du ud for Guds Skyld, derfor kunde jeg bede dig: lad mig følge dig. Vi ville na arbejde sammen og derude tjene Vorherre; o, det er en alvorlig Sag, men hvad man gjør i Jesu Navn, vil Han visselig vel-signe".

Ferdinand bevægede neppe at betragte sin Brud; hun forekom ham saa stor, saa herlig, ja i Sandhed en kongelig Zomfru, i hvis Hjerte han aldrig vilde befjæde den første Plads; o, hvor liden, hvor jammerlig forekom han sig ikke selv ligeoverfor hende; hun havde frivillig ofret Herren det Kjæreste; han søgte, at han havde ikke været istand dertil.

"Hvor liflige Veie fører ikke den trofaste Gud os paa", sagde Margareth estertænsksom, "det forekommer mig, som om Intet mere kunde falde mig tungt. Jeg tænkte at maatte arbejde mellem fremmede Mennesker, bo i et fremmed Hus, og nu vil Gud give mig et hjært Hjem i Indien, og det Menneske, som er mig kjærest paa Jorden, skal være min Herre, min Ven og altid være hos mig! O, du forunderlige Herre Gud!"

Der var stor Glæde hos Stiegs, da de hørte den dobbelte Nyhed: Ferdinands Beslutning at ville blive Missionær og Margareths Beslutning at følge ham. De kunde neppe tro, at de saa et Par for sig, som bad om deres Velsignelse til sin Forbindelse. Vel fløde Margareths Lærer i denne Time, da hun tænkte paa sine Forældre, af hvis Læber hun saa gjerne havde hørt Velsignelsesordet, dog havde hun jo i Stiegs fundet en anden Fader og

«en anden Moder. Forlovelse kunde man imidlertid ikke fejre idag; thi Ferdinand vilde imorgen tidlig gaa til sine Forældre, for først at erholde deres Samtykke, hvorom han dog ikke kunde tvivle. Hjertene vare imidlertid for bevægede til at kunne fortie det. Marie og Lilli bleve tilfaldte, Søstrene maatte vide det iaften; ogsaa de gledede sig hjertelig; vel trykkede Marie Haanden til Hjertet, som om hun vilde hindre dets voldsomme Banken, vel greb endnu et Dieblit Smerten med skarpe Kløer efter hende, men hun havde allerede overvundet den i hirtunge Nat; hun var Herrens Tjenerinde, hende skede efter Hans Ord: "Min Kraft er mægtig i din Svag-
hed". Hun var glad og lykkelig; thi hun hvilede i Gud og var et Naadens Barn. Lang og inderlig var Lillis og Margareths Omsavnelse; men da Marie omarmede hende, var det, som om de vilde holde hinanden fast med trofaste Arme; de vare i det sidste Aar komne hverandre meget nær; og da Ferdinand trykkede Marie til sig og kyskede hende, kunde hun saa fornøiet ønske ham Guds Betsignelse, — ja, den barnlige Tro er den Seier, som kan overvinde Verden, Døden, og — Ens eget Hjerte!

VIII.

Margareth var en meget lykkelig, men ogsaa en meget alvorlig Brud, Jesus var ikke den Tredie, men den Første i denne Forbindelse; derfor var hun saa nyktern og stille for Herren. "Herre, fratag mig heller Alt, slaa mig heller ihjel, end at nogen sinde et Menneſte skulde stille sig mellem Dig og mig, saa at jeg

ikke mere kunde se Dit Ansigt"; naar en Brud beder saaledes af et oprigtigt Hjerte, da er der ingen Fare f. r., at hun gjør et Menneſte til sin Gud, hænger sig ved det Synlige, istedetfor ved det Usynlige. Margareth besad den ægte Kvindeligheds sjeldne Perle, som kan hengive sig til og underordne sig Manden, fordi det saaledes er Guds Villie, uden derfor at gaa op i Kjærlighed til Skabningen. Ferdinand var som forvandlet efter disse to vigtige Begivenheder i hans Liv; han stod i den "første Kjærligheds" Tid saavel til Herren som til sin Brud. Han var saa lykkelig, og man følte, at hele hans Liv var et Gud indviet, saa at Ingen kunde komme i hans Nærhed uden i nogen Maade at paavirkes af hans Frosfrimodighed. Ved sin rige Begavelse, sit livlige, venlige Væsen og den Varme, hvormed han omfattede Alle, havde han allerede tidlig vundet Alles Hjert; men nu var Alt dette forklaret ved den guddommelige Kjærlighed; naar man saa ham, kunde man næsten tænke paa Moses, hvis Ansigt skinnede, fordi han havde talt med Herren. Ogsaa Ferdinand havde talt med Herren, han havde oprigtig hengivet sig til Ham, og se, — da overøste den kjære Herre ham med saa rige Naadegaver, just nu, da han havde opgivet alt Andet og kun vilde have Ham alene; barnlig modtog han af Guds Haand, hvad Han gav ham, og hans Ansigt skinnede af Fred og Glæde. Margareth betragtede han vistnok som sin høieste jordiske Stat, og hun forekom ham endog undertiden som et Væsen af en høiere Art; men da hun saa ganske underordnede sig ham og saa

op til ham, gjengav det ham den rette Stilling ligeoverfor hende.

Engang havde han spøgende sagt hende, hvilken ret "Margareth", hvilken ægte Perle hun var for ham, og at han altid opdagede nye Fortrin hos hende. Hun saa ganske bedrøvet paa ham. "Ferdinand, saaledes maa du aldrig tale til mig; Saadant siger jeg mig ofte nok selv, og om jeg virkelig har noget Godt, saa sig mig, hvad kan en gammel, sønderslagen Kruffe, et elendigt Potteskaar for, om man lægger kostbare Perler og Edelstene i det? Bliver det derfor skjønt? Hvor latterligt, om det vilde sige: "Nu er jeg intet Potteskaar mere, men et herligt Kar! Den Daare! Naar Perlene blive tagne bort, bekymrer Ingen sig mere om det; det er og bliver et Potteskaar, og det var ikke dets Skyld, at en kjerlig Gaand engang lagde Edelstene i det."

"Men alligevel", svarede Ferdinand, "tør man glæde sig over disse Edelstene."

"Og pris je Gam, som har givet dem; men pris ikke mig, Ferdinand, jeg kan endnu ikke taale Ros. Du vil finde mange Feil hos mig, som det vist vil være dig vanskelig at bære; naar du nu tænker saa godt om mig, vil du senere blive skuffet og mener maasse da, at jeg var anderledes, end jeg nu viser mig for dig; men det er ikke Tilfældet. Jeg ønsker, jeg kunde lægge mit Hjerte ligesaa aabent for dig, som det ligger for Gud, da vilde du vistnok se Meget, som vilde bedrøve dig, megen Hobmod, Egentjærlighed og Stivindighed; men du vilde ogsaa se, at disse Synder ere min største

Sorg, og du vilde hjælpe mig at overvinde dem."

"Kjære Margareth", sagde Ferdinand, "du taler ligesom ud af min Sjæl; det vil gaa dig ligedan med mig. Jeg ved, at min Hæftighed, Ustædighed og mit vaklende Væsen vil berede dig mange tunge Timer; men vi ville hjælpe hinanden til at vandre paa Saliggjorelsens Vej; du vil være mig en ret Medhjælper, og, ikke sandt, du vil love altid oprigtig at sige mig, hvad der mishager dig hos mig?"

"Ja, men naar du nu bliver vred for det?"

"Det vilde rigtignok være slem", sagde Ferdinand med en betænkelig Mine, "men ved du, vi ville idag love hverandre aldrig at ende nogen Dag i Strid, Fortrydelse eller Kulde. Om et uheldigt Ord kan være faldet imellem os, om vi kunne have betragtet hinanden med fortrædelige Blikke, saa ville vi ikke gaa til Hvile, før end vi have afbedet og tilgivet Alt!"

Margareth trykkede den fremrakte Gaand. "Og saa bede vi hver Aften høit Fadervor med hinanden; naar vi da komme til den femte Bøn: "forlad os vor Skyld, som vi forlade vore Skyldnere", da maa vi jo tilgive og glemme Alt, ellers nedbede vi jo selv Guds Dom over os."

Ferdinand omarmede sin Brud og sagde derpaa spøgende: "Ved du jeg kunde næsten ønske, at du snart blev vred paa mig, jeg vilde saa gjerne tilgive dig Noget."

"Kommer Tid, kommer Naad. Hvad man i Ungdommen ønsker, har man i Alderdommen i Overflod", svarede hun i samme Tone.

Winteren forløb under alle Slags Forberedelser til Brylluppet og til Reisen. Brudeparret havde meldt sig hos et Missionsjelskab til Tjeneste blandt Hedningerne i Indien, og dette vilde gjerne udsende dem til Baaren. Til Paaske vilde Ferdinand opgive sin Huslærerpost, da skulde han ordineres; i Slutningen af Mai skulde Brylluppet være, og umiddelbart derpaa skulde de afreise til Indien. Saaledes var Alles Plan, — men Menneket's Hjerte optænker sin Dei, Herren stadfæster hans Gang.

Henrik kom kun sjelden til Burgdorf; den Præst, som han skulde være til Hjælp, var denne Winter saa sygelig, at næsten det hele Arbejde faldt paa ham; Ferdinand var desto oftere at se i Præstegaarden; han fandt i Almindelighed Marie stittig syende paa Margareths Udstyr, medens Fru Stieg ikke ret kunde forbinde sin Skuffelse over ikke at kunne give sin kjære Pleidatter af det vakre, fine Lærred, hun selv havde spundet. Klima og Badst gjorde det nødvendigt i Indien kun at benytte Bomuldsklæder, men Præstefonen var endnu saa meget af det gamle Slags, at hun ikke syntes om Bomuldsklæder, det forekom hende saa daarligt; vel indsaa hun her Nødvendigheden, men betragtede dog hovedrystende det lette Bomuldstøi.

Med langt alvorligere Hovedrysten betragtede hun imidlertid, ofte Lilli, som hun slet ikke kunde være tilfreds med. De tre unge Piger gik hver sin Uge i Husholdningen; naar Lillis Uge kom, kunde man ret mærke, at der stod En ved Skorstenen, hvis Tanker ikke vare ved

Arbeidet. "At ve, nu kommer de syv magre Aar!" udbrod Ferdinand engang i komist Fortvivlelse, da han atter fik stenhaardt Brød til Kaffeen.

Lilli kastede foragteligt paa Tanken; hun havde saa mange andre Tanker, at hun ikke fik Tid til at tænke paa deres Velvære, som Gud havde givet hende, og hendes Tanker vare saa meget herligere end at tænke paa Kjøkken og Kjelder, fuge Mad og bage Brød! Det huslige Arbejde, som hun nu engang maatte gjøre, var hende en Byrde, istedetfor en Glæde, derfor blev det slet udført; medens hun stod ved Skorstenen, drømte hun, at hun spadserede paa grønne Enge med en ung, smuk Mand; naar hun skummede Bløde, saa hendes Fantasi igjæ den unge Mand staaende foran sig, hans Arm omslyngede hende, idet han sagde: "Jeg elsker dig." Og altid bar hendes Fantasi-billede den unge Baron Wallerbergs Træk. Ja, han havde vundet den stakkels Lillis Hjerte og fordreiet hendes Hoved. Han opholdt sig endnu hos Methels for at lære Landbrug, saa han engang selv kunde forestaa sine Godser, hed der; men Lilli sølte vel, at dette kun var et Paaskud, og at det var for hendes Skyld, han blev saalænge. Hun havde uden Modstand hengivet sig til hans Værligheds Trylleri; det faldt hende ikke ind, at en Anden tilkom den første Plads i hendes Hjerte; naar hun tænkte paa denne Anden, saa bad hun Ham kun om dette One: om sine Duffers Opfyldelse, om timelig Lykke, hvilket hun ofte kaldte "Hans Velsignelse." Og Jesus Kristus hørte hendes Bøn, men ganske anderledes, end hun havde

trænk; Han velsignede hende med Kummer, med mange Taarer og Skuffelse. Han gjorde Jorden fattig for hende og viste hende sin Himmeis Rigdom, han lærte hende at forstaa Ordet "Gimmerig."

Endnu længtes dog ikke Lilli efter Gimmerig, Jorden var saa skøn, hendes Bei bestrøet med lutter Roser, derfor lod hun heller sit Blik hvile paa dem end hælde det op mod Himlen. At Baron von Wallerberg elskede hende, derom kunde der ingen Tvivl være; vel havde han endnu aldrig sagt hende det med ihdelige Ord, men hans Blik og Tone, naar han talte til hende, sagde det. En Dag, da de To vare et Dieblis alene i Haven, vovede han at tale til hende om sin Kjerlighed og spørge, om hun vilde være hans; og omendkjønt Lilli ofte havde tænkt sig, at han engang vilde tale saaledes til hende, kom det nu dog saa uventet, saa nyt, Stemmen svigtede hende, hun kunde kun støtte sig til den elskede Mand og lade sig omsfavne af ham. Derpaa bad hun ham sige det til Forældrene, han nølede, hans Høielse havde henrevet ham; han havde slet ikke tænkt paa Forældrene. Han bad Lilli holde det hemmeligt, han vilde først skrive til sin Fader og bede ham om hans Samtykke, saa vilde han tale til Pastor Stiegs. Men her stod Lilli fast, det maatte siges til Forældrene; hun vidste, at hun ikke vilde kunde skjule det for dem og indsaa heller ingen Grund dertil, da de vist ikke vilde staa hendes Lykke imod.

Saaledes besluttede da den unge Baron sig til endnu samme Aften at bede Pastor Stieg om hans Datters Haand. Han tvivlede slet ikke

om at faa et fornøiet Ja; thi det maatte da vist være Præsten kjært at faa sin Datter saa glimrende gift. Han blev derfor yderst forbausset, da Præsten, efterat have hørt paa ham, rolig sagde:

"At De elsker min Lilli, finder jeg meget naturligt; at De har tilstaaet hende denne Kjerlighed, vil jeg heller ikke nu videre dømme, skjønt jeg ønskede, det ikke var skeet; men nu staa vi ogsaa ved Grændsen. Mit Jaord kan jeg ikke give Dem, før De har bragt mig Deres Faders. Er De vis paa hans Samtykke? Vil han ikke have ganske andre Planer med sin eneste Søn? — Og dernæst kjender jeg Dem altfor lidet til at vide, om jeg tør betro Dem min Datter. Vilde De være hende en ret Støtte, en Fører paa Veien til Himmelen? Vilde De aldrig lade hende søle, at hun var en fattig Præstedatter? Skjønhed forgaar, Hr. Baron, og hvis De elsker Lilli af den Grund, frygter jeg for, at Deres Kjerlighed er bygget paa Sand."

Den unge Mand forsikrede, bad, bønfuldt; han kunde ikke levè uden Lilli. Det Eneste, han opnaede, var, at Pastor Stieg ikke sagde rentud nei.

"Men nu maa De ikke søge nogen Anledning til at tale alene med hende. Reis saa snart som muligt hjem, og fortæl Deres Fader Alt. Da kan De skrive mig til, men huff paa til mig; jeg vil ikke tillade Lilli at modtage Breve fra Dem. Og da, Hr. Baron, naar Deres Kjerlighed har staaet Prøve, da ville vi tale videre med hinanden."

(Fortsættes.)

Den jødiske Krig og Jerusalems Undergang.

(Af 5.)

(Fortsættelse)

Imidlertid var Oprørsflammen tændt i det øvrige Jødeland, om den end ikke overalt brændte med samme Hestighed. Flere Byer, især i Galilæa, vare endnu mest stemte for Freden. Syriens Statholder, den omtalte Cestius Gallus, rakkede med en betydelig Hær ind i Jødeland, undertvang flere af de oprørste Byer, hvoriblandt Lydda (Ap. Gj. 9, 32.) og Toppe (Ap. Gj. 9, 36.), og slog Leir et Stykke fra Jerusalems. Jøderne gjorde et Ud-fald mod Romerne med saadan Voldsomhed, at de bragte den romerske Hær i Forvirring, saa at Gallus kom i stor Fare, og det havde maaske været ude med ham, hvis ikke Kong Agrippa havde bragt Splid iblandt Jøderne ved at sende dem Budskab med Tilbud om Fred, hvorpaa enkelte Jøder vilde gaa ind, medens andre modsatte sig. Gallus benyttede sig da af denne Leilighed, gjorde et Anfald og forfulgte dem, indtil de maatte ty tilbage til Jerusalems. Han holdt sig en Tid virksom i Haab om, at Jøderne vilde overgive sig af sig selv. Da dette ikke skede, gjorde han flere Angreb, som forstrækkede Oprørerne og nødte dem til at skjule sig i det Indre af Byen. Tilfældt brød han, uvist af hvilken Grund, pludselig op og trak sine Tropper tilbage. Jøderne forfulgte ham og dræbte mange af hans Folk. Han forsøgte at flaa Leir paa det samme Sted, som tid-

ligere nævnt, men Jødernes Angreb bleve stedse voldsommere, saa at han traf sig mere og mere tilbage under store Tab, idet han endog lod Bagage og Krigsbaaben i Stikken, som faldt i Jødernes Hænder og senere kom dem til Nytte. Saaledes maatte Gallus tilfældt gaa fra Landet.

Efter at Gallus saaledes var fordreven, fik det oprørste Parti i Jerusalems dels med Vold dels med Smiger flere af de mere Fredeligssindede over paa sin Side, og de udvalgte flere af disse til Anførere. Blandt Andre blev Josefus sendt til Galilæa. Han satte der Forsvarsøefsenet paa en bedre Fod. Flere Stæder lod han omgive med Mure. Byen Gischala (nordvest for Gennezareth Sø) overlod han til en vis Johannes, Levi Søn, som senere blev meget bekyndt. Denne samme Johannes var en af de Listigste og Ondskabfuldeste af Krigspartiet. Han gik allerede dengang med hemmelige Planer om at rydde Josefus af Veien. Han og flere af hans Bønder var det, som udspredte det Rygte, at Josefus stræbte efter Eneherredømmet, og at han legik allersk Underlæg. Imidlertid kunde Johannes dog intet særdeles udrette mod Josefus, som synes at have haft Understøttelse hos Flerheden af Befolkningen. I Jerusalems skyndte man sig med at befæste Staden ved at sætte Murene i god Stand og

anskaffe Baaben. Smidlertid vogede i denne lovløse Tid ogsaa Antallet af Røvere omkring paa Landet. En vis Simon, Gioræ Søn, der senere vil spille en stor Rolle, satte sig i Spidsen for en Flok. Han blev nødt til at indeslutte sig i Fæstningen Massada, hvor han forefandt en Hob Ligefindede, indtil han senere fandt gunstigere Leilighed for sig.

Da Keiser Nero i Rom erfarede Gallus's Uheld og Tingenes Tilstand i Jødeland, sendte han Vespasian i Spidsen for en Hær ind i Landet. Denne dygtige Feltherre angreb først Galilæa, hvor som bemærket Josefus havde Overbefalingen. Vespasian opholdt sig først en Tid i Ptolemais (Afko ved Middelhavet), hvor han ordnede sin Hær, medens han sendte sin Undergeneral Placidus med Tropper længere ind i Landet, hvor han søgte at indtage Totapat, den stærkeste Fæstning i Galilæa. Han ansaa Sagen for temmelig let; men neppe var han kommen Byen nær, før Jøderne gjorde et rasst Udfald, bringe den romerske Hær i Forvirring og jage den paa Flugt. Nu rykker Vespasian selv frem med over 60,000 Mand. Den første Stad, han træffer paa, er Gadara (rettere Gabara vest for Gennezareth Sø). Denne Stad indtog han med Lethed, da den næsten var forladt af alle vaabenføre Mænd. Ikke alene Byen selv, men alle Smaadyer i Omfredsen bleve opbrændte og Indbyggerne dels dræbte, dels førte i Fangenskab. Han rykkede nu imod Totapat, hvor imidlertid Josefus havde forskanset sig; og han længtes saa meget mere efter at faa indtaget denne By,

hvor Josefus var, for, som han haabede, naar han fik Josefus fangen, at faa gjort Endskab paa Krigen i Galilæa. Han lod først alle Veie, som førte til Byen, bevogte, at ikke Josefus skulde undslippe. Derpaa gjorde han Storm paa Byen, men mærkede, at den var for stærk til at tages paa en Gang. Han maatte da befemme sig til en regelmæssig Beleiring. Men heller ikke dette lykkedes. Jøderne gjorde nemlig stadigt Udfald og forstyrrede de af Romerne opførte Beleiringsarbejder samt opbrændte deres Maskiner. Omfider maatte han forsøge at tvinge Indbyggerne til Overgivelse ved Hunger eller ved Tørst, det Sidste, fordi han troede, at Jøderne maatte mangle Vand. Men Josefus fandt paa den Krigslist, at han lod dyppe alflens Klædningsstykker i Vand og hænge dem op udenfor Muren, saa at Vandet silede ned ad Murvæggen til stor Forbauselse for Romerne, som maatte tænke, at Jøderne havde Overflod paa Vand, naar de kunde ødsle saa med det. Smidlertid lod Vespasian sig ikke overtale til at opgive Beleiringen, som dog længe var til ingen Nytte. Af en Overløber havde han endelig en Dag erfaret, at Staden netop paa denne Dag var let at indtage, da Soldaterne havde overgivet sig til Svile. Han benyttede sig af Leiligheden og lader sine Tropper ganske jagte liste sig hen til Murene, bestige dem, dræbe Skildvagterne og overrumple de Øvrige, som ingen synderlig Modstand kunde gjøre. 40,000 Jøder skulde da være blevne dræbte og en Mængde fangne. Om hvorledes Josefus med nogle Faa skjulte sig i en Hule og blev tagen

til Fange, er tidligere talt. Beleiringen af Zotapat er en af de mærkeligste Begivenheder i den jødiske Krig paa Grund af Forsvarets Dygtighed og Haardnakkethed.

Efter Indtagelsen af Zotapat bleve Zoppe og Tiberias tagne uden særdeles Vaniskelighed, ligesaa Tarichæa (ved den sydlige Ende af Gennezareth Sø) tilligemed andre Byer. Byen Samala (øst for Gennezareth Sø), der tilhørte Kong Agrippa og havde gjort Opstand mod ham, blev først beleiret af denne Konge, derefter tillige af Romerne, som omsider indtog og indplyndrede den. Nu stod sin Gischala tilbage, hvor som tidligere sagt hin Johannes, Levi Søn, holdt sig. De fleste Indbyggere af denne Stad vilde gjerne overgive sig, men de forhindrede desfra af Johannes og hans oprørske Trop, som herskede der med stor Grusomhed. Byen var ubetydelig, og det vilde have været en let Sag for Titus, hvem Vespasian havde sendt derhen, at indtage den med Storm; men Titus vilde helst, at den skulde overgive sig med det Gode. Han forestillede dem, hvor haabløst et Forsvar vilde være. Johannes lod ogsaa, som han vilde tage imod Fredstilbud, men bad sin, at Romerne vilde vente til den følgende Dag, saasom det var Sabaat, og det vilde være ugudeligt at foretage sig Noget paa en saadan Dag. Derpaa gik Titus ind. Men om Natten passede Johannes sit Smit og fandt Leilighed til ubemærket med endel Bevæbnede at undslippe af Staden. Han tog Veien til Jerusalem. Da Titus den følgende Dag vilde tage Staden i Besiddelse, blev han modtagen som

en Befrier og Velgjører af Alle; thi de vare inderlig glade ved at være slupne fra Johannes's Herredømme. Titus sendte Tropper efter Johannes for at fange ham; men denne havde allerede et stort Forsprang.

Saaledes var da hele Galilæa kommen i Romernes Hænder efter megen Kamp og Blodsudgydelse.

Johannes var altsaa fra Gischala kommen til Jerusalem. Vi have før hørt, at der i denne By egentlig var to Partier, nemlig et mere fredeligssindet og et frigerist. Disse laa i indbyrdes Strid, som greb stedse heftigere om sig. De Unge tragtede især efter Krig, de Gamle og Klogere vilde, at man skulde give efter for Romerne. Under disse Forstyrrelser fandt nye Hobe af Røvere, "Dolkeberere", fra Landdistrikterne Leilighed til at liste sig ind i Byen. Nu toge Voldsomhederne saadan Overhaand, at Krigspartiet, paa hvis Side Røverne stode, endog aabenlyst og ved hvilys Dag begik alskens Rov og Mord. De stærkste Udsvevelser fandt Sted. Flere af de fornemste Borgere bleve fangne og dræbte af disse Voldsmænd, hvorved en stor Skæf paakom alle Folk. De gik endog saa saa vidt i sin Fræfthed, at de vovede at udvælge Yppersteprester af sin egen Midte og valgte dertil Personer af simpleste Herkomst og af de raaceste Sæder. Da de trængte endog med besudlede Fodder ind i Templet. Fredspartiets Hovedmand, Ypperstepresten Ananus, en særdeles klog Mand, som havde stor Ansæelse hos Menigmand, ophidsede Folket mod Krigspartiet og Røverne, fordi disse

havde krænkede Helligdommen; og da Høverne gik saa vidt, at de toge en ganske simpel Bonde og under Latter og Haan iserte ham det hyperstepræstelige Ornat*), kunde de ikke styre sit Raseri og samlede sig da under Ananus til et Angreb paa Høverne eller "Zeloterne",**) som Krigspartiet kaldtes. Men disse forekom Angrebet, flygtede ud af Templet bevæbnede og i store Flokke. Ananus gjorde saa stærk Modstand han kunde. Kampen var længe uafgjort. Strømme af Blod flode paa begge Sider. Under dette fattede den omtalte Johannes rænsfulde Planer, hvorefter han vilde opnaa Herredømmet i Byen. Han anstillede sig som en Ven af Ananus og Fredspartiet, men paa samme Tid underholdt han hemmelige Forbindelser med Zeloterne, hvem han meddelte alle Ananus's Planer og Foretagender. Tilslidst vandt han denne Sidstes Fortrolighed i den Grad, at han fik sig det Hverv anbeforet at gaa som Fredsmægler over til Templet, hvor Zeloterne holdt til. Stedetfor at tilraade disse Fred opmuntrede han dem tværtimod til at forstærke Kampen og forstærke sig ved at indfalde en Trov bevæbnede Idumæere.***) Disse vare Efterkommere af Esau, altsaa tilhø-

rende et Broderfolk af Isøderne. De vare meget frigeriske og stadigt oplagte til Vaabensjerd. Johannes overtalede dem til at skrive et Brev til Idumæerne, hvori Sagen fremstilledes saaledes, som om Ananus var en Forræder, der vilde overgive Jerusalem og Landet til Romerre og derfor holdt de tro Isøder indsluttede i Templet. Nu maatte Idumæerne komme og undsætte dem og saaledes befri Staden. Brevet gjorde sin Virkning, og Idumæerne brøde op under 4 Anførere. Ananus fik imidlertid at vide om Idumæernes Ankomst og tillukkede omhyggeligt alle Byens Porte. Da Idumæerne kom, vilde man saa dem til at trække sig tilbage med det Gode, men det nyttede Intet. De fordrede at blive indladte. En Nat, da Storm og Uveir rasede, lykkedes det nogle forvorne Zeloter at saa aabnet nogle af Portene og saaledes forstærke Idumæerne Indpas i Byen. Neppe vare Idumæerne komne ind, før Zeloterne toge Mod til sig, gjorde et Udfald af Templet og anfaldt Modpartiets Vagter. Der opstod nu et almindeligt Skrig, hvorefter Byens Befolkning vækkedes, og Alle greb til Vaaben. Da de imidlertid saa, at Idumæerne vare indladte, skjonte de, at Fienden var bleven dem for stærk. De søgte derfor i Almindelighed at redde sig ved Flugten, hvortil der dog ingen Anledning var, og der anrettedes nu et almindeligt Nederlag paa Fredspartiet og den værgeløse Hob, Kvinder og Børn. Iosetus fortæller, at 8,500 Mennesker satte Livet til. Dermed lode dog Idumæerne sig ikke nøie, men trængte ind i Susene, hvor de røvede, hvad de fandt. Og

*) Nu begyndte den "Udelæggelsens Bedershyggelighed paa det hellige Sted", hvorom Jesuisten havde talt (Matth. 24, 15.), og som betegnede, at Jerusalem's Undergang var nær.

***) Det er: Isøere De kaldtes saa for den Iver og Fanatisme, hvormed de forsøgte at besejrede.

****) Eller Edomiter. De beboede egentlig Landet sydfor det røde Hav, men havde efterhaanden udvidet sit Herredømme helt op til Hebron sydfor Jerusalem. Kong Herodes var en Idumæer.

faa Ananius og en anden Ypperste-
prest, der havde skjult sig, bleve
grebne og under megen Forhaanelse
dræbte. De lode endogfaa deres
Lig henligge ubegravede til Føde
for Hunde og vilde Dyr. Denne
Ananius rofes meget af Josefus,
som siger, at med dennes Død var
Begyndelsen til Byens Undergang
gjort; thi han var en retferdig og
edel Mand, som opførte sig venligt
mod Alle, Høie og Lavt, og vedli-
geholdt Fred og god Forstaaelse,
saalangt hans Myndighed strakte sig.
Efter at Idumæerne havde beriget
sig tilstrækkeligt, forlode de atter
Byen, tildels ogsaa, fordi de skam-
mede sig over Zeloterne's Ustyelig-
heder.

Den romerske Hær vilde overtale
sin Feltherre, Vespasian, til strax at
angribe Jerusalem. Men denne af-
slog dens Drist, idet han sagde, at
endnu vare Jøderne stærke, men
hvis han ventede nogen Tid, vilde
de indbyrdes jvække huerandre ved
deres Stridigheder i den Grad, at
de tilsidst vilde være lette at tage.
Mange af dem vilde ogsaa flygte
over til Romerne. Heri tog han nu
ikke fejl. Den indre Strid varede
fremdeles, og skjont Zeloterne bevog-
tede alle Udgaenge og dræbte Alle,
som paadroge sig Mistanke om at
tenke paa Flugt, lykkedes det dog
Adskillige at undkomme.

Omstider bereder Vespasian sig dog
til at beleire Jerusalem, men som
han skal begynde derpaa, faar han
Efterretning om, at Keiser Nero var
død (Aar 68). Dette bevægede
ham til at indstille Beleiringen paa
Grund af de ved Neros Død ind-
trædende Forstyrrelser i Romerstaten.

Da Galba var bleven Keiser efter
Nero, sendte Vespasian sin Søn Ti-
tus til Rom for at indhente den
nye Keisers Befalinger angaaende
den jødiske Krig. Med ham reiste
ogsaa Kong Agrippa. Galba døde
dog snart. Under disse Omstændelser
fandt Vespasian det raadeligst at
ophøre med alle hdre Fiendtligheder,
da han kunde tænke sig, at hans
Fædreland havde Brug for Tropper
paa andre Kanter.

I Jerusalem havde imidlertid
Johannes efterhaanden ved altsens
Rænter sprunget sig op til Eneherre-
dommet, hvilket han dog ikke længe
nød. Den tidligere nævnte Simon,
Gioræ Søn, der i Spidsen for en
Flok Jøvere havde sat sig fast i
Fæstningen Masada, havde gjort
flere og stærkere dristigere Høvertog til
Byer og Steder i Omegnen. Hans
Held gjorde ham saa overmodig, at
han endog tænkte paa at angribe
Jerusalem. Zeloterne i denne By,
som anede hans Planer, vilde for-
purre disse og sende Brevbude imod
ham, men han slog dem, dræbte
Mange og drev de Dørlige tilbage
til Byen. Endnu bovede han dog
ikke at angribe Byen selv, da den
var for godt befæstet. Først gjorde
han derimod et Indfald i Idumæa,
og det lykkedes ham at indtage Sø-
bron samt ødelegge Størsteparten
af Landet der. Zeloterne i Jerusa-
lem søgte ved altsens List at hindre
Simon. De gjorde smaa Streiftog
i Østene paa ham og toge ved en
saadan Leilighed hans Hustru til
Fange. Derover bragtes han i Ka-
seri, sendte Budskab til Jerusalem,
at dersom de ikke lode ham fæ-
sin Hustru tilbage, vilde han bry-
de ind og dræbe dem Allesammen.

De bleve virkelig saa bange, at de strag ndleverede Husfruen, hvorved han blev noget mildere stemt. Han vendte nu tilbage til Idumæa, hvor han fortsatte sine Hærjinger. Han tvang paa denne Maade mange Idumæere til at søge sin Tilflugt i Jerusalem. Her havde Johannes opført sig med saa stor Grusomhed og Frækhed, at han havde paadraget sig mange Fiender. Disse forenede sig med de i Byen indkomne Idumæer, gjorde et Anfald paa Johannes og hans Parti ind i Templet, hvor de holdt dem indsluttede. Det andet Parti kom da overens om at sende Bud efter Simon, som skulde hjælpe dem til gaake at faa Bugt med Johannes. Han kom ogsaa. Paa denne Maade forskaffede Jerusalem's Indbyggere sig en ny Boldsheer; thi Simon var, som vi skulle se, ikke det Mindste bedre end Johannes.

Imidlertid var Vespasian bleven romersk Keiser, og da Sagerne med Rejsningen nu vare bragte i Orden, sendte han sin Søn Titus med en Hær til Jødeland for at fuldende Landets Erobring. Da vi nu komme til at omhandle Jerusalem's Belæring og Undergang, tror jeg, det Næsteste vil være at forudstikke en kortfattet Beskrivelse af Staden og Templet.

Staden og Templet.

Byen var bygget paa Hjerger af forskjellig Hvide. Det høieste var det sydlige. Her var den saakaldte øvre Stad, det egentlige Zion. Det andet lavere Hjerger laa nordensfor, og der var den saakaldte nedre Stad eller Akra. Mellem begge disse

Hvider laa en Dal, hvor der paa begge Sider strækte sig Husrækker fra Hviderne ned til Bunden. Omkring den øvre Stad strakte sig en Mur, den eldste af dem alle. Den kunde næsten kaldes uindtagelig, saavel fordi Bjerget, hvis Top den omgav, var saa høit og brat, som fordi Salomo, der havde opført den, havde anvendt saa store Bekostninger paa den. Den strakte sig ikke blot rundt den øvre Stad, men gik ogsaa nedensom det saakaldte Dypel, egentlig den sydlige Sfraaning af Tempelbjerget, indtil den østlige Side af Templet, hvor den mødte en af de nyere Mure. Den anden Mur var især opført til Beskyttelse for Akra og Antonia. Den strakte sig fra Porten Gennah til Borgen Antonia, paa Nord siden af Akra. Den yngste Mur strakte sig i en videre Kred om den nordre Del af Byen. Den begyndte ved Taarnet Psephinos, nordvest for Akra, og endte østenfor Templet ved Kedrons Dal. Denne Mur var bygget af Agrippa den første, dels til Forstærkelse af den hele Byes Besætning, dels for at yde den nyeste Del af Byen, Bezetha, nogen Beskyttelse. Bezetha laa nordfor Antonia og Templet. Murene vare opførte af svære Stenblokke, der vanskeligt ved nogen menneskelig Magt kunde rives fra hverandre. Paa Murene vare opførte Taarne af samme Fasthed som Murene. Blandt disse vare at mærke det stietaarne Psephinos, som var saa høit, at man fra dets Top kunde se Hæbet. Desforuden de 3 af Herodes opførte Taarne, Pippikus, Phasacl og Mariamne. De stode alle paa den gamle Mur og overgik i Styrke, Skjønhed og

hensigtsmæssig Indretning alle andre.

Øst for Akra paa Moriah Bjerg laa Templet. Det var selv befæstet, sirkantet af Form og paa alle Kanter omgivet af dobbelte Søile- eller Buegange, hvis Tag støttedes paa høie Piller, der vare dannede af Stenblokke af det hvideste Marmor. Taget selv var af Cedertræ. Disse Søilegange vare særdeles skjønne at se til. Indenfor disse laa selve Templet, hvis ydre Vægge i bestemte Mellemrum vare forsynede med Søiler, hvor der stode latinske og græske Indskrifter, at ingen Fremmed maatte betrede dette Sted. Thi her var netop "det Hellige". Det Helligae var adskilt fra Søilegangen ved en Mur. Man maatte stige mange Trin op fra det ydre Tempel eller Søilegangen, naar man vilde ind i det Hellige. 8 Porte, fire paa hver Side, førte ind i det Hellige, og desuden vare der tvende særskilte Porte, som førte ind i Kvindernes Forsamlingssted. Disse sif nemlig ikke Lov til at gaa ind i den egentlige Helligdom. Disse Porte fandtes i Nord, Syd og Øst. Paa den vestre Side var ingen Port. Paa Indre siden af Tempeløeggen vare Tempelkisterne (Mark. 12, 41; Luk. 21, 1), hver forsynede med fiore Søiler, som dog ikke i Udseende afvege fra de andre. De omtalte Porte vare overalt smykkede med Guld og Solv. Overalt var der den største Pragt, Skjønhed og Regelmæssighed.

I det Hellige overraskedes den Indtrædende strax af 3. Ring af høieste Skjønhed og Navatundighed, Lysestagen, Bordet og Nøgelsesarret. Lysestagen var syvarmet; paa Bordet laa 12 Brød, fra Nøgelsesarret udgik 13 Slags Bellugt. Indenfor

det Hellige var atter et, men noget mindre Rum, "det Allerhelligste". Her maatte Ingen komme ind; heller ikke kunde Noget se, hvad der fandtes, da det overalt var tilluffet. Forresten fandtes ikke der længere de Helligdomme, som egentlig skulde være der, nemlig Pagtens Ark og Lovens Tabler, da disse vare gaaede tilgrunde ved Jerusalem's første Udergang. Det hele Tempel var forøvrigt udenfra seet overordentligt pragtfuldt. Det var bedækket med Guldplader, som bevirkede, at, naar Solen skinnede, Ingen taalte at se derpaa. Josefus siger, at det seet i det Fjerne lignede et Snebjerg. Thi hvor der ikke var Guld, saa man overalt det hvide Marmor skinne frem.

Borgen Antonia, som var opført af Herodes, stødte umiddelbart op til Templets vestlige Side og var ved alstensk Gange forbundet med dette. I Borgen forefandtes altid en romersk Garnison, som dog nu, da Titus skred til Beleiringen, forlængst var ombragt af Søderner. Antonia kunde betragtes som Templets Forpost og Templet som hele Byens.

Kort før Beleiringen begyndte, havde endnu et tredje Partii dannet sig under en vis Cleazar, hvormed flere af de Fornemme forenede sig og tillige adskillige Zeloter. Disse lykkedes det at befætte det Indre af Templet, det Hellige, der, som vi have seet, ragede høiere op end den ydre Del, nemlig Søilegangene, hvilke vare befætte af Johannes's Tropper. Cleazar var vel svagere, hvad Troppernes Antal angaar, men havde en Fordel deri, at han havde et høiere beliggende Sted. Simon,

Giørge Søn, beherskede den øvrige Del af Byen, altsaa saavel den øvre Stad som en stor Del af den nedre. Da imidlertid det hele Tempel laa høiere end den øvrige Del af Akra eller den nedre By, havde igjen Johannes deri en Fordel over Simon. Imellem disse Tre opstod nu en forbitret Kamp, idet Johannes ovenfra angrebes af Eleazar, nedenfra af Simon. De uslyrede Brøds Høitid indtraf under disse Uroligheder, og da strømmede mange Folk fra det hele Land til Templet. Eleazar, som havde det Hellige inde, aabnede nu Portene til samme og tillod dem at komme ind, som vilde forrette sin Gudsdyrkelse. Deraf benyttede Johannes sig, lod en stor Mengde af sine Folk med hemmelige Baaben gaa derind under Skin af, at de ogsaa vilde forrette sin Gudsdyrkelse. Da de vare komne ind, drog de Baabnene frem og anfaldt Eleazars Folk, som overmandede maatte gribe Flugten, forsaavidt de ikke forinden bleve dræbte. Saaledes gik Eleazars Parti tilgrunde, og vi have fra nu af ikke mere end to, nemlig Simons og Johannes's.

Simon havde, som tidligere sagt,

det Meste af Byen inde. Hans Tropper udgjorde 10,000 Mand foruden Idumæerne. Johannes, som nu beherskede det hele Tempel og tillige Ophel samt Dalen Kedron, stod i Spidsen for 8,600 Mand. Mellem disse fandt der nu idelige Kampe Sted. Det varede ikke længe, før de under disse Stridigheder havde opbrændt de bebyggede Bydele, som laa mellem dem, altsaa Huskræfterne i de mellem Tempelbjerget og de øvrige befæstede Bjerge liggende Fordybninger. Deres indbyrdes Kampe ophørte kun da, naar de nødtes til at vende Opmærksomheden udad og forsøve sig mod den fælles Fjende, Romerherren.

Nu var da Titus med sin Hær kommen nær Byen og skred til Beleiringen, efter at han havde undersøgt Stedets Bestaffenhed og udtænkt den bedste Angrebsmaade. Vi kunne ikke meddele alle Enkeltheder i denne paa Begivenheder saa rige Beleiring, men vi skulle indskrænke os til nogle af de mærkeligste, som dels oplyse, hvorledes Stadens Undergang nærmede sig Skridt for Skridt, dels give et Indblik i Sagernes Tilstand i det Hele.

(Fortsættes.)

En Husmandsgut.

(Melker: Smaabilleder af Folkelivet.)

Husmændene have været Landets Pionerer. Med Øgen, Halken og Spaden i slittrige og stærke Hænder have de gaaet fremad og trængt ind

i Skov og Udmærk, gjort lyst mellem Træerne, ryddet op i Urene og gravet i Myrene. Naar saa to eller tre Generationers Slid og utrætte-

lige Arbeide af øde Strækninger har flabt dyrket og kultiveret Jord, er Gaardmanden ofte kommen, har jaget Husmanden bort og enten lagt hans Plads ind under Hovedgaarden eller af den dannet en egen Gaard. Husmanden har da maattet trække dybere ind i Skoven og længere ud i Vdemarken og begynde paany at hugge, hakke og spade for at erobre nyt Land fra en god Natur.

I Tidens Løb er Husmændenes Arbeide blevet tungere og tungere. De have stadig faaet flere og flere Hindringer at bekjempe og stedse haft mere og mere vanskeligt for at finde Jordsmon, der var taenmeligt nok til at lønne deres Arbeide. Men med deres vøgende Arbeide og stigende Savn er ikke kommet forøget Erkjendelse af deres Fortjensster. Tvertimod, Klagerne over dem tiltage i samme Forhold som deres flette Kaar. Iser høres høirøstede Klager over dem fra Skovbyggerne. De hugge ned for Rode Stort og Smaat, tage ikke i Betænkning at fælde Skovens bedste Træer blot for at saa Brænde. De ere Skovens Ruin, heder det.

Det være nu hermed, som det vil. Husmandens Stilling er sjelden god, som oftest slettere end middelmaadig, og hvad enkelte Husmandsfamilier dybt inde i Skoven og langt affides tilfjelds maa lide, hvad især de halonøgne Børn maa døie af Kulde og Sult, det ved viselig kun faa af dem, der ikke selv have prøvet det.

Her er et lidet Exempel.

Ratten til den 1ste Mai 1852 blæste der en saa bidende kold Nordenvind og sneede dertil saa stærkt,

at Enhver, der ikke skulde og maatte ud paa Gaden, blev hjemme, og Enhver, der maatte ud, pakkede sig ind i sit bedste Vintertøi, inden han gik. Da Uveiret var paa det Værste, kom en liden Gut vaad og forfrosfen hen til Vægteren i Gaden og bad ham om at anvise sig et Sted til Husly Ratten over, da han ikke var istand til at holde ud længere at ligge paa Gaden. Vægteren fulgte Gutten paa Politikammeret, og der fik han en Seng i det Værelse, hvori Husvoilde pleie at blive indlogerede. Næste Morgen blev han fremstillet for vedkommende Embedsmand.

Det var en liden, efter hans Udseende at dømmes, 8—10 Aar gammel Gut med et aabent, freidigt, om ikke vakkert, saa dog godt Ansigt, i hvilket især et Par store lyseblaa, af Glæde straalende Dine saa ud som to aabne Porte til hans Indre og tydelig nok bestemte Karakteren.

Grunden til hans glade Stemning var ikke forklarlig af hans Ydre. Hans af Veir og Bind blegede Haar, der pegede mod alle Kanter, og hans Klædebragts yderst mislige Forfatning tydede tvertimod paa Vilkaar, der syntes at maatte gjøre en modsat Sindstemning overvindelig.

Hans Benklæder, som nok havde tilhørt hans Fader i mange Aar, vare af den Beskaffenhed, at en Sæf med to Huller i Bundten til at stifte Benene gjennem og med diverse overflødige Huller rundt om paa alle Kanter vilde have gjort samme Nytte. Hans Overkrop var pint ind i en liden violet Fløiels Jakke med blanke Knapper; det vil da siige, Knapperne havde engang været

blanke, men det var meget længe siden; og Fløielen havde vist engang været violet, men det var ligesaa længe siden; thi nu vare Knapperne broncefarvede, og Fløielen spillede i gulbrune og rødbrune, ubestemmelige Farver. Paa Albuerne og under Armene saaes dog Spor af fordums Glands. Paa Benene havde han et Par Sko, der efter Dimensionerne at dømme havde tilhørt den Samme, hans Benklæder havde tilhørt. Nagtet de havde haft hele Natten til at tørres i, vare de dog saa opblødede og gennemtrafne af Vand, at dette for menneskelige, med Sko og Strømper udstyrede Ben mindre behagelige Element stede ud af dem paa flere Kanter og efterlod en vaad Flæt paa Gulvet, hver Gang de berørte det.

Paa Spørgsmaal om hans eget og hans Forældres Navne, hans Hjemstavns og Familieforholde svarede Gutten med en tilfreds og meget freidig Mine, idet han stod med Benene overførs, Hænderne paa Ryggen og leenede sig med den ene Skulder mod Væggen: "Na, jeg heder nu Karl Olsen jeg. Jeg var 10 Aar en Maaned før Jul jeg, og jeg er fra Samuelsmuren af Solørs Finskog, et Stykke vestenfor Lina paa Norges Grund jeg, saa jeg er ægte Nordmand jeg, anta'er jeg. Far min heder Ole Karlson han, og Mor min heder Olea Olsdatter hun. Se saa, nu ved du det. Hvad er saa du for en Kar?"

"Hvad drive dine Forældre paa?"

"Hvad de drive paa? Na, han Far, han driver paa, hvad han kan, han; men saa gaar han nu for det Meste ud i Skauen og bort i Gari og hugger Ved, det gjør han. Saa

brant han det ene Venet sit anden Dag Jul, det gjorde han, for da brant han Venet sit tvertover. Saa maatte han ligge mange Døgn, før det var saavidt helt igjen, at han kunde træke ud i Skauen paa to Kjepper, en under Knæet og en i Næven, og saa stod han der paa et Bein og hugged Ved sig."

Med et sørgmodigt Ansigt efterlignede Gutten Faderens Stilling under dette Arbejde. Derved faldt hans Bine paa de store vaade Sko, der nu optog alle hans Tanker en Stund. Han gav sig til at stille paa de Baand, hvormed de ligesom Sandaler vare fæstede til Benene for at hænge ved disse, hvilket de ikke kunde gjøre uden at være bundne fast, og sagde halvøiet efter at have stelt med dem en Stund: "De var da temmelig gode, da jeg gif hjemmefra; men nu ta'er de til at blive daarlige og hullede; men saa gaar Vandet lige fort ud som ind", lagde han til og saa op med et Ansigt, der viste, at han for sin Del var faare vel fornøiet hermed, og at al Sorg over de daarlige Sko dermed var glemt.

"Hvad bestiller din Moder?"

"Mor min, aa — hun da, hun bor hjemme i Bastuen under Samuelsmuren, hun, med de to smaa Søstende mine, det gjør hun; ja, de er just ikke saa yrende smaa heller, for den Ene bliver nu 5 Aar til Jonsok, og den Andre, det er en liden Bentunge det, hun heder Elen, den Andre, og hun bliver nu en 7 Aar til Mikfelsesmes hun, saavidt jeg vil tro."

Her gav en Forhørsprotokol, som laa paa Pulken, Guttens Tanker en anden Retning, og han vedblev: "Men det var en stor Bøg, som du

har der du. Det gaar vel mest et helt Ark Papir i hvert Blad i den. Søster min, hun Snger, hun er 18 Aar hun, hun tjener hos Futen hjemme hun, ikke hos gamle Futen Nissen, for han er død han, ved du vel, men hos Fuldmægtigen hans, som kom i hans Stelle saalenge. Der er store Bøger der hjemme hos Futen, kan du tro."

"Svad bestiller din Moder?"

"Na hun Mor da. Hun bor hjemme i Bastuen hun med de to Smaa hun, har jeg jo sagt dig. Sa de er jo ikke saa yrende smaa endda, men altid saa de ikke er god for at bestille Noget. Derfor maa hun Mor staffe Føen til dem hun. Kender du Futen vor du?"

"Svad driver din Moder paa da? Svad lever hun af?"

"Na, du er en spare Kar til at spørge du", svarede Gutten lidt utaalmodig. "Er du kanske Husbonden her i Gaarden du da? — Hun Mor, hun gaar Gaard imellem og betler hun, ved jeg, for at staffe Føen til sig og de to Smaa, ved jeg. Sa", rettede han sig, "saa har hun nu spunnet lidt au, for han Far braut Benet sit anden Dag Jul han, og han har ikke mere Jord at bruge, end saa mye han kan sætte et Par Skjæpper Poteter. Det er det Hele."

"Har han ingen Ko da?"

"Ko? hæ!" svarede Gutten i en Tone, som om han var bleven spurgt, om ikke hans Fader spiste paa Solvfade. "Ko? nei ikke en Gjeit engang, ikke en Høne, ikke en Katte er han god for at søde under Bastuen. Der findes ikke et levende Kræ der hjemme. So Rotter, det er sandt, det

tør hænde der er nok af, og det dem, som grove er au, for de kræker op paa Krakkene, som vi Smaa ligger paa om Ratten, og trokker og florer os i Dinene. Men jeg har inte hørt, at det gaar an at saa Mælk af Rotter", lagde han til og lo, saa at hans Dine tindrede af Glæde, og to Ræffer Tænder kom til Synne, der vare saa hvide, som om han ikke havde gjort Andet sit hele Liv igjennem end holde dem rene.

"Svad mener du, din Fader og din Moder siige, fordi du gif hjemmefra?"

Dette var aabenbart et tildent Spørgsmaal, som Gutten ikke havde Lyst til at besvare; thi han lod, som han ikke hørte det, og ifkedsfor at svare gav han sig til at spadserere i Værelset med saa lange Skridt, som Bunden i hans Benklæder vilde tillade. At hans Sko for hvert Skridt gave samme Lyd, som om han gif paa vaade Klude, lod inde til at genere ham i mindste Maal; thi med et saare tilfreds Ansigt saa han sig om til alle Kanter, idet han traftede frem og tilbage i Stuen, og da han endelig fik Die paa en Del Gibszirater i Loftet, stod han stille og sagde: "Det var vakre Roser det. Har du gjort dem selv du?"

Efter at have givet ham den forvanskede Underretning gjentog man Spørgsmaalet: "Svad mener du, din Fader og din Moder siige, fordi du gif hjemmefra?"

Gutten søgte at holde sig tjaef en Stund, men han funde ikke. Lidt efter lidt forsvandt Smilet fra hans Ansigt, Livligheden i hans Legemsbevægelser ophørte, og stille

og alvorlig lagde han sine Arme paa Stranken, stirrede med fugtige Dine op imod Loftet og taug.

Da det samme Spørgsmaal tredie Gang blev gjentaget, satte han sig ned paa Gulvet, holdt Hænderne for Dinene og svarede sagte: "Na, han Far og hun Mor de ere lige søl om mig."

"Sog de dig fra sig da?"

Stemmen dirrede og slog ham lidt feil, da han svarede, sagte og i afbrudte Sætninger:

"Ja, — vi ha'e inte Noget til at jø'e dig med, sa'e de — du faar gaa nu, sa'e de — gaa ud, sa'e de — og stasse dig Føen selv, sa'e de, ellers sulter du ihjel, sa'e de — for her er ikke Mere nu her hjemme, sa'e de — og saa jagede de mig — og saa maatte jeg gaa."

Han sad derpaa en Stund og græd stille; men formodentlig havde han siden sin Afreise hjemmefra haft mange lignende Anfald. Thi da man spurgte ham, hvorledes det var med Mælketjøerne hjemme i Bastuen, var Sorgen forbi. Han lo, reiste sig op igjen, kom indenfor Stranken, stillede sig ved Pulsten og begyndte med et tilfreds Ansigt at rage op imellem de Bøger, som laa der, idet han fortalte videre:

"Da han Far brant Venet sit anden Suledag, kunde han ikke gaa ud i Skauen og hugge Ved han, men æde kunde han lel; derfor saa blev det smaalt med Føen hjemme, og saa havde de bare nogen Mjøl-saaer igjen. Paa dem kogte hun Mor Bølling, før jeg gif, og saa var der ikke mere; saa sa'e de til mig: "Du faar gaa nu, sa'e de, ud, sa'e de, hvis du ikke vil sulte

ihjel, sa'e de, for her er ikke mere til Føe til dig her".

Bludselig afbrød han sin Beretning og sagde ky: "Du har sagtens mange Bøger, men Rattisma har du inte lel".

Da man atter ledede ham tilbage til Beretningen om sig selv, lod det til, at han nødigt indlod sig videre derpaa; thi hans Fortælling fremkom kun gennem idelige Spørgsmaal fra Embedsmandens Side og forte, lidt græne Svar fra hans Side.

"Hvad hun Mor sa'e, da jeg gif? Na, hun sa'e ingen Ting".—"Nei, hun sa'e ingen Ting, for hun var der ikke, ved jeg, saa kunde hun vel ikke sige Noget da, ved jeg".—"Hvor hun var? Hun var vel hjemme hun, ved jeg?"—"Sif jeg hjemmefra Bastuen? Nei vist gjorde jeg da ei, ved jeg. Han Far fulgte mig ud i Skauen han, og der sa'e han: nu gaar du, sa'e han".—"Slog mig? hæ! Slog mig! neivist slog han mig vel ikke".—"Hvorfor jeg gif? hæ! Jeg maatte vel gaa, ved jeg. Han trued mig med Kjøppen sin, saa maatte jeg vel gaa da, ved jeg".

Nu fik de sørgelige Tanker atter Overbægten, saa han maatte skjule sit Ansigt i sine Hænder og græde lidt igjen.

Det varede dog heller ikke denne Gang længe, inden man fik Smilet loffet frem paa hans Ansigt, og hans efterfølgende Beretning gif meget raskt, saa det var let at forstaa, at han nu var kommen over det Værste. "Saa gif jeg gennem Soløer og Binger og Odalen og Ullarn og Næs og Ullensager og Sørum og Skedsmo og Mersfogn,

og saa kom jeg hid ved Middagsleite gaar. Men her er daarligt at gaa og be'e, for her er saa mange Guse, at jeg trur aldrig, der findes Ende paa dem, og saa blev jeg saa rent forførdet, at jeg gik Gade op og Gade ned og vidste ikke, hvor jeg først skulde gaa ind. Men saa begyndte jeg da at gaa ind i Portene, og saa var det daarligt; for sammesteds sa'e de: kom igjen i Morgen, og sammesteds sa'e de: kom igjen paa Lørdag. Men denne gjilde Kjolen, jeg har paa, fik jeg her nord i en Vasse-tek. Du tyktes; den er gjild, ved jeg", sagde Gutten stolt og knappede Fløielsjakken, han bar, op for at vise den i al sin Herlighed. Hertved kom det imidlertid for en Dag, til hvilken Yderlighed dette engang saa pragtfulde Klædningsstykke var bragt. Det var bestemt til at have et fint, maaste endog med Kniplinger udstyret Vind medlem sig og en hvid blød Hvid, men nu stod det i umiddelbar Forbindelse med det brune Skind paa en skjorteløs fillet Dreng; thi det viste sig, at Drengen var uden Skjorte, og at hans Venklæder bleve holdte oppe med en tynd Snor, der trængte dybt ned i hans ene Skulder. Skjorten havde han kastet, sagde han, da den blev saa daarlig, at den ikke vilde hænge paa ham længer.

"Har du ikke frosset og sultet meget paa Weien?"

"Na jo, det har jeg da sagtens, men jeg er saa vel vant ved det, saa jeg cændser det ikke. Somme Dage har jeg ikke seet Madsmulen, men somme Dage har jeg faaet saa mhe, jeg var god for at lægge i mig, og har endda kunnet tage No-

get med mig paa Weien næste Dag. Somme Dage har jeg frosset sig, at jeg skalv over hele Kroppen, og saa krøb jeg igjen under Dønen eller op i Weisen og fik ligge der halve Dagene og varme mig".

Han havde længe vensynlig været yderlig fjed af alle de Spørgsmaal, der forelagdes ham, og havde søgt at adsprede sig paa forskjellige Maader, dels ved at blade i de Bøger, som laa paa Pulten, dels ved at besøge og betragte de andre Sager, som fandtes der. Nu lod han til ikke at kunne dy sig længer; thi han greb en Avis og gav sig til at læse med en forbausende Hurtighed og ustandselig Iver: "Sundbortkommen- engulblafdogerfrakommensineierdenbaromhal"—af Mangel paa Luft i Lungerne maatte han standse og trække Weiret dybt, hvorpaa han vedblev—"fenetmesfinghalsebaandforet-medmørkttøisamtharsaa"—nyt dybt Mandedrag—"velunderkjæverne" osv. Paa denne Maade vedblev han til Enden, da han pustede og blæste som en ung Hval, der er kommen paa Grund. Han kjendte ikke til Hemmeligheden med Skilletegn eller den Kunst at drage Ande paa rette Sted; men han saa dog saa stolt ud, da han var færdig, som om han vilde sige: "Her ser du Karl, som kan sine Ting".

Man spurgte ham, om han forstod, hvad han læste. Hertil svarede han meget kjæft: "Jeg har lært at læse jeg; jeg har inte lært at forståa. Daja gonfina bohoe somitea? Forstaar du det, du?"

"Nei, hvad bethder det?"

"Det bethder: kan du tale Finst? Hse meide jofa don daibaja olfo biete finon nimens ristete valda gol-

dans dobaten osv. Det betyder: Fader vor, du, som er i Himlene osv."

Han oplæste Fadervor paa Finsf og Norst med lige stor Færdighed, og da han sagde "Amen" efter det norstke Fadervor, tilsvøiede han: "Det gaar inte an at vende om Amen paa Finsf, for det er det Samme som paa Norst. Men nu vil jeg ned i Drengestuey din igjen og saa lidt Middagsmad, før jeg gaar".

"Vil du ikke gaa hjemover igjen nu?"

Drengen blev pludselig meget alvorlig.

"Hjem og besøge dine Førelde?"

Han satte sig ned paa Gulvet med Hænderne for Ansigtet.

"Dg se, hvorledes dine to smaa Søstende leve, Karl?"

Han begyndte at græde.

"Dg høre, hvad hun vesle Elen siger tilgodt?"

Gutten frøb aldeles sammen paa Gulvet, gjemte sit Ansigt i sine Hænder og hulkede. Han græd saa bitterlig, at hans hele Legeme bævede, men derhos saa stille, at end ikke den ringeste Klage lyd hørtes.

Du arme, forskudte, livlige Dreng! Det er bitre Taarer, der saa tidlig væde din barnlige Kind; men græd kun, stakkels Barn. Dine Taarer ville ikke være spildte.

"Det kunde være morsomt at se Kreaturerne igjen der hjemme i Bastuen, du Karl".

Drengen vedblev at ligge i samme Stilling, men Graaden tog lidt efter lidt af, og pludselig vendte han sit Hoved og saa op.

En Tordenbyge om Vaaren virker forfriskende. Den graa, tørre Ager bliver sort og viser en frugtbar

Jordbund, hvori den gode Sæd kan tribes, spire, voge og give mange Fald. Græs og Blomster og Træer saa et friskere og frodigere Udseende, og naar saa Solen bryder frem og befinder Landskabet, bliver det mere smilende end før, om end, ikke saa smilende, som Drengens opadvendte Ansigt var, idet han sagde: "Aa, de Krøtterne der heime, de staa inte saa længe stille, at En kan saa mælle dem engang".

Sorgen var atter brudt, og det muntre barnlige Sind vandt snart Overhaand igjen. Han blev atter indsat i Arresten, medens man søgte at saa ham anbragt i en eller anden Lære. Dette lykkedes ikke, og da han om Eftermiddagen atter blev hentet op fra Arrestværelset, var han meget mismodig og taus. I Mellemtiden havde han nok faaet vide, hvor han var, og klagede især over, at han ikke kunde puste frit dernede i Drengestuen.

Han blev først indsat i Redningsanstalten. Et halvt Aars Tid efter kom han en Dag ned paa Politikammeret, gif lige hen til den Embedsmand, han havde talt med før, og sagde (paa Latin): amo, amas, amat, amamus, amatis, amant. Terra est rotunda, og gav sig derpaa til at le saa inderlig over den Forundring, hans megen Lærdom havde fremkaldt, at man maatte le med ham.

Han havde ved sine ivrige Bønner formaaet Forstanderen ved Redningsanstalten til at læse Latin med sig og var uhyre stolt over sin store Lærdom.

Senere kom han i en Boglade i Kristiania og fik derefter Plads paa Sømandsskolen paa Horten. Des-

værre opfyldte han ikke de Forbent- der er Politikammeret berettiget, van-
ninger, man havde om ham. Han drer han nu med et Taterfølge dels
løb sin Vej derfra, og, efter hvad i Sverige, dels i Norge.

Cuvier og Svalerne.

(“Kundt paa Jorden.”)

I sine senere Aar fortalte den berømte Cuvier ofte med Fornøielse den lille Tildragelse, som først havde hendroget hans Sagttagelsesaaend til Stadiet af Naturhistorien. Som ung Mand, i trængende Omstændigheder, blev han Hovmester hos en fransk Adelsmand og beboede med sine Elever et gammelt Slot i Figuainville i Normandiet. Den unge Hovmesters Værelse vendte ud til Haven, og da han altid var meget tidlig oppe, pleiede han at aabne Vinduet for at indaande den friske, styrkende Morgenluft, førend han begyndte Undervisningen med sine just ikke velopdragne Bunkere.

En Morgen bemærkede han to Svaler, som byggede Rede udenfor i Vindushjørnet. Hannen var i Ræbbet fugtigt Ler til, hvilket da Solen strøg rødede sammen, og hvoraf den med Tilsetning af Halm- og Græsstraa formede deres tilkommende Bolig.

Da Iderverket var fuldendt, saa Cuvier, at begge Fuglene flittigt udfødrede det indvendigt med Fjer, Uld og tørrede Blade og dernæst vendte sin Flugt mod et nærliggende Krat, hvorfra de først efter flere Dages Forløb vendte tilbage til den ærdige Rede. Smidlertid havde vig-

tige Ting tildraget sig. Det var ikke undgaet Sagttagerens Opmærksomhed, at Neden Svalerparret saa ivrigt byggede paa det tilkommende Husly, havde to Spurve, som sad nær ved paa en Skorsten, med stor Nygjerrighed bevogtet denne Begivenhed. Den forræderste Hensigt, som skjulte sig bag denne Opmærksomhed, kom snart for Lyset; thi neppe havde de stakkels Svaler trukket sig tilbage i Krattet, før Spurvene toge Neden i Besiddelse og mageligt nedlode sig i denne, som om den var deres retmæssige Eendom. Cuvier bemærkede ogsaa, at de to Røvere aldrig paa en Gang forlode Neden; den ene blev bestandig tilbage for at holde Vagt, stak det stærke Røb ud gennem Indgangen og syntes, saaledes rustet, at ville forhindre enhver Gæst, undtagen sin Mage, Adgang. Da Svedebrødsdagene vare forløbne, vendte de lovmæssige Eierne tilbage. Men hvor stor var ikke deres Forbauselse, da de saa, at den af dem saa omhyggelig beredte Bolig allerede var optagen. Hannen fløj i den høieste Forbitrelse mod Neden for at drive den Paatrængende ud; men, truffen af Røverens frygtelige Røb, maatte den uheldige Eier med blødende

Goved og forpjudsfede Fjer vige for den Stærkeres Magt. Skjælvende af Skræk og Skam og sprudlende Ild af det klare Die vendte den tilbage til Sunnen, som sad i Nærheden paa en tør Gren, og de syntes en Tid at holde en ivrig Samtale. Derpaa fløi de op og forsvandt snart i den blaa Luft.

Nu kom ogsaa Spurve-Sunnen til den røvede Rede, og Hannen begyndte — som Cuvier sluttede — en lidlig Beretning om sit Eventyr, hvilkens den ledsagede med visse seltsomme Toner, der lignede en spotrende latter. Nøt herom, det forfægtige Par spildte ikke Tiden med unyttig Gladder, men fløi, den ene afløsende den anden, uophørlig ud for at indsamle en Mængde Forraad og ophobe dette i Reden. Da dette Bærk var fuldbragt, bleve de begge derinde, og nu saa Cuvier to stærke Næb fremstrakte ved Siden af hinanden for at forsvare Indgangen. Ikke længe efter gjenlød Luften af et høit, mangelstemmigt Kor. Skarer af Svaler forsamlede sig paa Slotets Tag; iblandt dem gjenkjendte Cuvier det fordrevne Par, som gjorde enhver ny Tilkommende bekendt med den Uret, de havde lidt.

Snart vare over tohundrede Svaler samlede i fuld Kongres. Medens de nu saaledes strege og kvidrede mellem hverandre, lød pludselig et Rødfkrig fra en af Vindusgesimserne. En ung Svale, der efter al Sandsynlighed kjædede sig ved de Gamles alvorlige Forhandlinger, havde givet sig til at forfølge nogle Fluer, som summede omkring Vinduet. Paa Vindusbrettet havde imidlertid Cuviers Elever til Ulykke for den lille Fluejæger anbragt en Snare, og

den stakkels lille Fugl blev med sine fine Ben indviklet i de ubarmhjertige Gestehaar. Paa dens Raab om Hjælp kom vel tyve af dens Brødre flyvende til og søgte at befri den, men forgjæves. Enhver Anstrengelse i dette Diemed tjente kun til at forøge dens Smerter og drage dens Lænker fastere sammen. Pludselig fløi Alle ligesom efter Aftale op, kredsfede omkring i Luften, kom dernæst enkeltvis tilbage og hattede kraftigt i Snaren. Efter gjentagne, heftige Angreb sprang Snaren endelig itu, og den befriede Fugl fløi glad derfra med sine hjælpsomme Brødre.

Under denne Scene, som kun foregik saa Skridt fra Sagttagerens Standpunkt og i omtrent samme Afstand fra Reden, forholdt Cuvier sig ubevægelig, og begge Spurvener gjorde heller ikke den mindste Bevægelse med sine truende, fremstrakte Næb. Paa en Gang og som med Tankens Hurtighed styrkede derpaa en Hør af Svaler sig imod Reden. Enhver af dem strøg sit Næb, der var fyldt med fugtigt Ler, af paa Randen af Reden og gjorde derpaa Plads for en anden, som gjentog det samme Kunstgreb, og derhos holdt de sig bestandig et Par Tommer borte fra Abningen for ikke at naaes af de Beleirede.

Disse vare allerede saa blinde ved denne Fremgangsmaade, at de ikke tænkte paa at redde sig selv. Svalerne vedbleve at belæse Reden med Ler, indtil den var fuldkommen bedækket, og kun ved Spurveneres fortvibede Anstrengelse for at fjerne Lerklumperne ved kraftige Stød blev den fuldstændige Tilmuring af Abningen siddende en Tidlang;

deres Undergang var imidlertid uigjenkaldelig besluttet i de høvnende Fienders Raad. En Afdeling af disse dalede pludselig ned paa Neden, strøg og trykkede det seige Ler ned over Nabningen, indtil denne var lufttæt tilluftet, og nu rungede et stingrende Seirsskrig fra Hundreder af smaa Struber. Men hermed vare de smaa Hjælperes Verk endnu ikke fuldendt. De fløi nu ud i alle Retninger, bragte i største Hast Byggematerialier tilstede til en anden Nede, anlagde derpaa denne over den tilnærede Indgang, og to Timer efter at Straffen var fuldbjrdet paa de røverste Spurve, sad det fortrængte Svalepar atter i den nye Nede. Saaledes vare de ulykkelige Spurve ikke alene fordømte til at bøde for sin Forbrudelse ved en langsom og bitter Død, men endog tvungne til i sine stræffelige Kvaler at høre begge Svalernes muntre Kvinden over sine Hoveder.

Mangen Dag kom Svalehunnen ikke ud af Neden; den havde lagt 6 Æg, og medens den rugede, blev den af sin Mage rigelig forsynet med Insekter. Efter fjorten Dages Forløb bemærkede Cuvier, at Hannen hele Dagen var beffæstiget med at staffe en stor Mængde Insekter tilbeie til Husholdningen, og da han en Dag figede ind i Neden, saa han sex gule Smaaneb, alle vidt opspærrede efter Foder. Fra nu af var det en stadig Kilde til Fornøielse for den unge Ven af Naturen at iagttage den lille Families Udvikling. De gule Næb bleve forte og glindsende, de smaa Legemer, som i Begyndelsen kun vare bedækkede med fine Dun, smykkedes med en glat, pynkelig Fjærbeffædning, og snart

derefter begyndte Smaafuglene at ledsage Moderen paa forte Udflugter fra Neden. Faderen lærte dem at gribe sit Bytte i Luften, at stige høit op, naar Atmosfæren var rolig, fordi Fluerne da legede og summede i de øvre Regioner, men at holde sig nær ved Jorden, naar en Storm trak op, fordi alle Insekter da søge Skjul og Læ der.

Sommeren svandt, og Efteraaret kom. Skarer af Svaler forsamlede sig atter paa Taget af det gamle Slot i Fiquainville. Regelmæssigt holdt de Kongres der, og den unge Naturforsker morede sig med at studere deres Sprog. Den følgende Vaar kom to afmagrede og forpjuskede Svaler til Slottet og toge Neden i Vindushjørnet i Besiddelse. Cuvier kjendte dem strax; det var det samme Par, som han det forrige Aar havde iagttaget med saa varm Deltagelse. Først gabe de sig til at udbedre sin Bolig og først og fremst tilstoppe de Revner, som Vinterfrosten havde revet i den; derpaa fodrede de den atter med tørt, blødt Mos og med Fjær og fløi saa ligesom forrige Vaar ud paa et længere Streiftog. Morgenen efter deres Tilbagekomst, da de muntre forfulgte sit Bytte tæt ved Cuviers Vindu — de vare nu ganske tamme og vante til hans Nærværelse — skjød en Høg, som kredede høit over dem, pludselig ned paa Hannen, slog sine Klør i den og var i Begreb med at slyve bort med den, da Cuvier affyrede sin Jugleslint, som han havde ved Haanden, paa den grusomme Røver. Denne sthyttede dødelig truffen ned i Haven, og nu ilede den lykkelige Skytte hen og befriede sin lille Ven fra dens Fien-

des Kløer. Den stakkels Svale var imidlertid dødelig saaret; thi Høgens Kløer havde boret sig i dens Sider, og et Par Hagl havde streift dens Bryst og knust Benet. Den unge Mand forbandt Dyrets Saar med al mulig Omfjorg og Omhu og satte det ved Hjælp af en Stige atter ind i Neden, medens den stakkels Hun med gjennemtrængende Angststrig slagrede om den saarede Mage. I tre Dage forlod det tro Dyr kun Neden for at hente Insekter til den syge Han. Cuvier saa, hvorledes denne kun hævede Hovedet en Smule for at modtage det fremrafte Foder og med hver Dag syntes at blive svagere. En Morgen blev Cuvier ganske tidlig vækket derved, at Hunnen streg og slog med Vingerne mod Vinduet. Han ilede til Neden — den lille Svale var død! Fra den Time hentæredes Hunnen, forlod slet ikke Neden, tog ikke imod Foderet, som den deltagende Ven bestandig forsynede den med, og døde af Sorg fem Dage efter Hannens Død.

Denne lille Begivenhed efterlod et dybt Indtryk i den unge begavede Mand's sintfølsende Gemt og bevægede ham til at anvende alle sine Fritimer til et vedholdende Studium af Naturen. Senere fortalte han den til Abbed Lessier, som aflagde et Besøg paa Slottet.

Denne Mand blev opmærksom paa Cuviers Talent og bevægede ham til at holde Forelæsninger over Naturhistorien for Eleverne af Fe-camp Hospitalet, ved hvilket han selv var Læge. Han skrev ogsaa til Andre for at gjøre dem opmærksomme paa den unge Videnskabsmand. Cuvier traadte derpaa selv i Forbindelse med disse og mange andre Lærde. Efter at have tilbragt nogen Tid fordybet i Studier modtog han en Kaldelse til Paris og besteg der Lærerstolen som Professor i sammenlignende Anatomi.

Den følgende Del af den berømte Naturforskers Løbebane tilhører Historien. Han blev en af vort Aarhundredes største Videnskabsmænd.

En Storm ved Syd-Amerikas Kyst.

(Indsendt til "For Hjemmet.")

Ligesom Asiens og Afrikas Ørkenner have sine stadige, heftige Vinde, saaledes have Amerikas Stepper sine Storme, der dog ikke altid ledsages af den fortørrende Hede, som gjør Ørkenvindene saa frygtelige.

Enhver har hørt Tale om Syd-Amerikas uhyre Pampas (det er Sletterne). De optage næsten hele

den argentinske Republik og de tilgrændsende Strøg af Nabostaterne omkring La Plata-Flodens Arme. Bedækkede med et høit, tykt Græs kunne disse Pampas i øde Ensomighed bedst sammenlignes med Nord-Amerikas vidstrakte Prærier. Træer findes næsten ikke. Kun hist og her hæver sig en Bondegaard, hvis for-

nemste Ehsjel er Faareavl, der drives i en storartet Maalestof. Et eget Folkeferd, om man saa kan kalde en Samling af Menneffer fra Jordens forskjelligste Egne, driver desuden her en anden vigtig Næringsvei med at jage det vilde Hornkrog, der i Tustndvis gjennemstreifer Pampassletterne. Disse Begere kaldes Gauchos og bestaa hovedsagelig af Spaniere, Indianere og Mestizer, men dog ogsaa af mange andre Nationer, der dels ere Udvandrede, dels Flygtninge fra Arme eller Marine, dels forliste Søfolk osv. Paa disse Sletter blæser den saakaldte *Pampero*, der kommer fra Sydvest og efter at have affat den meste Fugtighed paa Vestsiden af Cordilleras Bjergkjæde, som en iskold Storm med ubestribelig Hestighed bruser hen over Stepperne. Den varer dog sjelden længere end 3—4 Dage, men ogsaa fortere.

I to Maaneder havde vi været paa Havet; i to Maaneder var den ene Dag gaaet hen omtrent som den anden; thi med Undtagelse af de sædvanlige Regnskyl under Linien var intet Mærkeligt indtruffet. Vor Reises Maal, Montevideo, var heller ikke langt borte, og vi vare alle glade i Haabet om snart at se Uruguays grønne Bakkeland dukke op af Horisonten.

Det var en smuk Aften i August Maaned. Stjernerne funkede paa den klare Himmel, og en forfriskende Kjølighed havde afløst den brændende Hede, som vi under Linien havde været udsatte for. Over den nordøstlige Synskreds skimede Maanen med en ildrød Glans, medens de gyldne Stjer i Nordvest tilkjendegave, at Dagens Dronning var ikke

længe siden havde forladt os. Vor Kaptein sad forud og foreløste ved Skinet af en Lanterne det forsamlede Mandskab et Kapitel af det Nye Testamente. Da Andagten var tilende, begyndte man at tale om Pamperoen, hvis Nærhed det overordentlig lavstaaende Barometer med stor Sædshnlighed bebudede. De letteste Seil bleve fastgjorte, førend Dagten fik Lov at begive sig til Hvile, endstjønt man af den klare Himmel skulde formode alt Andet, end at en Storm var i Anmarsch.

Den første Dag gik roligt hen, og vi spadserede glade op og ned ad Dækket i Haabet om snart at kunne sove roligt hele Natten paa Montevideos Rhed. Men vore Tanker ere ikke Herrens Tanker, og vore Veie ikke Herrens Veie. Genimod Slutningen af Sundvagten begyndte mørke Skyer at samle sig i Sydvest, der af og til oplystes af glimrende Lynstraaler. Vi vidste alle, at det var Pamperoen's Forbud. Høiere og høiere hørvede Skyerne sig over Horisonten, klarere og klarere glimtede Lynene. Lange Sydvestbølger tilkjendegave, at Stormen allerede rasede i det Fjerne, og at ogsaa vi kunde berede os paa dens Komme. I Form af en vældig Bue steg den sorte Sky stedse høiere. Dens Kant var allerede ret, over vore Hoveder; idet den delte Himmelhvalvingen i to Dele, den ene smuk og stjerneklar, den anden af en blaa sort Farve, frembød det Sele den mest storartede Modseining. Det var som en Kamp mellem Lysets og Mørkets Magter, mellem Godt og Ondt.

Vi havde imidlertid ikke Tid til at anstille Betragtninger over Na-

turen, dertil gave Seilene, Pumperne og mange andre Ting os altfor Meget at bestille. Vi styrede nu i nordostlig Retning, da vi ventede Orkanen fra Sydvest. En sagte Luftning fra denne Kant afbrød det Vindstille, der en Stund havde herstet, og bragte igjen lidt Kjølighed i den kvalme, tunge Luft. Endelig lyder det længe ventede Raab: "Storstumpen fast!"—og ser af os ile op paa Merseeraen.

Hvilket Dieblit! Himlen synes kun at være nogle Favne over vore Hoveder, og Synskredsen indskrænkes til et ganske lidet Omraade. Flere store Skypumper sees rundt omkring, og Naanokter og Mastetoppe ere glimrende oplyste af de for Sømand bekjendte blaalige, elektriske Veirlys, som kaldes Sankt Elms-ild. Skibet slingrer med Heftighed fra den ene Side til den anden, som om det vilde befri sig fra Master og Meer. Med stort Besvær lykkes det os at faa Seilet fast, og vi løbe glade til Dæks igjen—vi ere færdige til at modtage den frygtede Sjæst.

Denne lader heller ikke længe vente paa sig. En Susen høres i det Fjerne som af en vældig Fos, der stedsø kommer nærmere. Det piber og hviner i vore Master og i vor Luffelag. Pamperoen er kommen! Vandet syger op af Havfladen, og vort Skib farer med rasende Hurtighed gennem de skummende Bølger. Hvor herligt er det ikke i saadanne Dieblitte at vide, at man har en Fader i Himlene, der styrer og regjerer alle disse Elementer, saa at ikke et af dem kan skade os uden hans Villie.

Stormen tiltager mere og mere.

I det ene Dieblit er det lyst som Dagen paa Grund af de klare Lyn-glimt, i det næste begimrkt. To Mand staa ved Roret med Vinene ufravendt fæstede paa det lille Kom-pas, denne Sømandens tro Ven og Raadgiver, som med Kette er bleven sammenlignet med Herrens Ord: saa længe man holder sig til det, gaar Alt vel, bliver man træt eller kjed deraf, er man strag flere Streger af Kursen. Hvor læng forekom ikke denne Nat os! Baade og gjen-nemblaeste og forfrosne holdt vi os fast ved Banterne eller en af Masterne. Af og til overstyldedes vi af en vældig Bølge, der paa Grund af de voldsomme Slingringer længe svømmede omkring paa Dækket, inden den fandt en Udvei gennem Skandsfældningerne. Som vort Skib saaledes i den mørke Nat af de oprørte Elementer jages henover det brusende Hav, forekom det mig et godt Billede paa et Menneſke, der har givet sig sine Lidenskabers i Bold og nu af de onde Magter med Hurtighed føres den evige For-dømmelse indøde.

Pludselig vækkedes jeg af mine Betragtninger ved et høit Glædes-raab. Det kom fra en ung Matros, der stod ved min Side ved Joffevantet. Vi vendte vore Bine i den Retning, hvor han pegede, og opdagede, at Himlen hurtig flarnede i Sydvest. Enden af den mørke Sky var kommen. Lyset seirede over Mørket, der ca Stund havde haft Magten, og midt i det lille Stykke af den blaa Himmel, som var synligt, skinnede det glimrende Sydfors. Snart frembød Himlen den samme Modsetning som før, men paa en anden Maade. Stjernerne syntes

at dandse og smile, som om de vilde sige: "Vi vandt dog", medens den mørke Tordenstø brølende forsvandt i Nordost.

Saaledes havde vi lykkelig overstaaet denne Storm; men først en Uge senere ankom vi til bort Bestemmelsessted Montevideo.

Blandinger — Nytt og Gammelt.

Isbhavstog. Der forberedes for Tiden to store Opdagelsesreiser til Nordishavet. Det ene Tog skal udgaa fra Sverige, og i Spidsen for det har stillet sig en Mand ved Navn N. W. Malm. Toget tænkes tiltraadt i indeværende Mars Sommer; derefter skulle de Rejsende tilbringe Vinteren paa Spitsbergen og Vaaren 1873 forsøge at trænge frem i Skæder saa langt nordpaa som muligt. Hr. Malm mener, at man paa denne første Tur ikke kan gjøre sig Haab om at naa længere frem end omtrent 48 geogr. Mile. Har man til Udgangspunkt kunnet vælge Spitsbergens nordligste Del under den 80de Breddegrad, saa vil man kunne naa op til den 83de Grad. Til denne Tur vil man tiltrænge omtrent 100 Mener, men for at have saa mange til sin Naadighed til næste Vaar, maa man i Sommer føre over til Spitsbergen 200 Stykker, hvilke tænkes hentede fra Trakten omkring Kola (Rusland). Denne Reise danner imidlertid kun Begyndelsen. En i langt større Omfang anlagt Plan maa iverksettes; men dertil kræves omkring et Tusinde Mænd, hvis Indkjøbspris beregnes til i det Sjæreste 5

Spd. Stykket. "Omstøiningerne ved en Expedition, saadan som jeg har tænkt mig den", ytrer Malm, "ville naturligvis blive meget betydelige. Henigtsmæssige Bygninger og andre Indretninger maa istandbringes paa Spitsbergen, saa at her ikke er Mangel paa Noget, som kan gjøre Livet udholdeligt for de Mænd, som skulle udgaa derfra. Det bliver nødvendigt at tage Telegrafen til Hjælp, og det ikke blot derved, at en Traad udlægges paa Isen langs hele den Linie, som skal besæres, men tillige ved en Ledning fra Spitsbergen til den nordligste Telegrafstation i Norge. I Vinternattens lange Mørke vil Modet meget bedre kunne holdes oppe, naar Expeditionen paa den Maade har Leilighed til at vedligeholde Forbindelsen med Hjemlandet".

Det andet Tog forberedes i Sydskotland, og to østerrigske Officerer, som ogsaa isjor Sommer vare oppe i Isbhavet, Prager og Weyprecht, skal staa i Spidsen for det. Disse tænke nordensfor Sibirien at skulle kunne finde aabent Hav. Deres Tog antages at skulle vare 3 Somre og 2 Vintre, i hvilken Tid de tænke at kunne omsejle Asien og komme frem

gjennem Behringsstrædet samt besøge de i Nord for Sibirien liggende udfjendte Polarlande.

Et Minde fra Mose Tid. Et i Wien udkommende Tidsskrift meddeler en Skrivelse fra den bekjendte Rejsende og Oldtidsgransker Henry Lumley fra Jerusalem, hvori han redegjør for en nylig i Moabiternes Land funden Sten med Indskrift. Hr. Lumley skriver: "Det er blevet mig tilladt at undersøge denne Sten, og jeg maa erklære, at den bærer alle Oldtidens og Sandhedens Tegn. Den er paa Overfladen 36 Tommer Længde og 18 Tommer bred, er af Hærd, hvid Granit og indeholder sex Rader Skriftbogstaver, som i Formen ere næsten fuldkommen lige de ænalliste. Endnu aldrig har man truffet paa noget værdifuldere Mindesmærke over de i Bibelen meddelte Beretninger; thi det er oprettet næsten samtidig med den Hændelse, om hvilken det fortæller. Stenen førtes af Beduin-Scheiker fra Staden Medelbæis Ruiner (eller Sunny), hvilken By ligger en norst Mil syd for Hæsbou, og omtrent ni Mile ret i Ost herfra. Skriften, som er meget tydelig og næsten fuldkommen bevaret, lyder i Oversættelse saaledes: "Vi fordrev dem—Folket i Ar-Moah i Sumplandet, da bragte de sin Gud, sin Konge et Takoffer,

Jeshurum glædede sig, ligesom over Moses, deres Anfører". Overensstemmelsen med Beretningerne om denne Tildragelse i Pentateuch (Mosebøgerne) og Josva Bog kan ikke miskjendes. Den paa Stenen nævnte By Ar-Moah ligger mellem de to Floder, som her flyde ud i Arnon. Stenens Ar-Moah i "Sumplandet" synes at være det Samme som "Staden midt i Floden", som omtales i Josva Bog. Jeg har taget en Kopi af Indskriften og fører den med mig til England tillige med Kopier af Forklaringer af Personer hersteds, som kjende Stenens Historie".

Et Plantebarometer er nu nylig blevet indført til Europa. En liden arabisk Plante, Sarcocolla, har den Egenskab, at den i tør Luft trækker sig spiralsformig sammen, i fugtig Luft derimod tildels ruller sig op, og bliver i Vand aldeles ret. Disse Egenskaber har man benyttet sig af, idet man sætter Planten i Forbindelse med en Viser, som dreies, eftersom Planten strækker sig eller trækker sig sammen. Viseren er anbragt paa et Bret, i en Cirkel forsynet med Tal, og angiver nu den atmosfæriske Lufts Beskaffenhed sikrere end det almindelige Kvicksølvbarometer.

Indhold: Bartimeus den Blinde. (Indsendt til "For Hjemmet.") — Præstegaarden i Garzen. (Efter det Tydske.) — Den jødiske Krig og Jerusalems Undergang. (Af H.) — En Husmandsant. (Melker: Smaabilleder af Følselivet.) — Uwier og Svalerne. ("Kundt paa Jorden.") — En Storm ved Syd-Amerikas Kyst. (Indsendt til "For Hjemmet.") — Blandinger — Nyt og Samment.